

No. of Printed Pages : 4

CFN-3

**CERTIFICATE PROGRAMME IN
FOOD AND NUTRITION (CFN)**

Term-End Examination

December, 2025

CFN-3 : ECONOMICS OF FOOD

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 100

छापील पृष्ठांची संख्या : 4

CFN-3

अन्न आणि पोषण प्रमाणपत्र कार्यक्रम (CFN)

सत्र-समाप्ती परीक्षा

डिसेंबर, 2025

CFN-3 : अन्नाचे अर्थशास्त्र

वेळ: 3 तास

कमाल गुण: 100

टीप: (i) एकंदर पाच प्रश्न सोडवायचे आहेत.

(ii) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. (a) आपल्या ऊर्जेच्या गरजांसाठी मूलभूत घटक पुरवणारे कोणतेही तीन अन्नपदार्थ ओळखा. 3
- (b) अन्नावरील खर्चावर परिणाम करणारे कोणतेही तीन घटक लिहा. 3
- (c) कृषी उत्पादनासाठी आवश्यक असलेल्या कोणत्याही तीन सर्वात महत्त्वाच्या संसाधनांची/इनपुटची यादी करा. 3
- (d) TPDS अंतर्गत कोणत्या तीन वेगवेगळ्या श्रेणींमध्ये रेशनकार्ड दिले जातात? 3
- (e) अन्नधान्याच्या आर्थिक खर्चात किंवा एकूण खर्चात समाविष्ट असलेले तीन घटक सांगा. 3
- (f) कुक्कुटपालन आणि मत्स्यपालन सहकारी संस्थांचे कोणतेही तीन फायदे सांगा. 3
- (g) खालील सजांचे पूर्ण रूप लिहा: 2
 - (i) FISHCOPFED
 - (ii) MDM
2. (a) तुमच्या कुटुंबासाठी अन्नपदार्थ बजेट तयार करतांना तुम्ही कोणते मुद्दे लक्षात ठेवाल. 10

- (b) स्वयंपाकघर बाग म्हणजे काय? अन्नपदार्थ उत्पादनात त्याचे महत्त्व चर्चा करा. 10
3. (a) सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेची रचना आणि कार्यपद्धती स्पष्ट करा. PDS चा ग्राहकांना कसा फायदा होतो ते सविस्तरपणे सांगा. 7+5
- (b) अन्नपदार्थ अनुदानाच्या घटकांची थोडक्यात चर्चा करा.8
4. (a) कृषी निविष्ठांना कोणते अनुदान दिले जाते? यादी करा. 10
- (b) कुक्कुटपालन उद्योगाच्या उत्पन्न निर्मिती क्षमतांची थोडक्यात चर्चा करा. 10
5. (a) ऑपरेशन फ्लड प्रोग्राम म्हणजे काय? या प्रोग्रामची उद्दिष्टे आणि त्याला मिळालेले यश याबाबत चर्चा करा. 10
- (b) मत्स्यपालन म्हणजे काय? मत्स्यपालनातून मिळणारे मूल्यवर्धित उत्पादन आणि या उपक्रमांना सरकारकडून देण्यात येणारे अनुदान याबाबत लिहा. 2+3+5
6. (a) पूरक आहार आणि आहार कार्यक्रमांमधील फरक स्पष्ट करा, उदाहरणे द्या. 4

- (b) कोणत्याही एका पूरक कार्यक्रमाचे आणि कोणत्याही एका आहार कार्यक्रमाचे उद्दिष्टे, लाभार्थी आणि घटक प्रस्तुत करा. 8+8
7. (a) अन्न खराब होणे म्हणजे काय? अन्न खराब होण्याचे स्रोत सविस्तरपणे सांगा. 3+5
- (b) अन्न सुरक्षेच्या संदर्भात 'ग्रेडिंग अन्न कायदे आणि अन्न मानके' यांचा संबंध स्पष्ट करा. 4+4+4
8. खालीलपैकी कोणत्याही चार गोष्टींवर थोडक्यात टीपा लिहा:
- (a) ग्राहकांना शिक्षित करण्यात ग्राहक संरक्षण गटांची भूमिका
- (b) भारतात आढळणारे सामान्य पोषणासंबंधित विकार
- (c) भेसळ आणि त्याचे प्रतिबंध
- (d) राष्ट्रीय कृषी धोरण
- (e) शेतीमध्ये शेती पिकांसाठी आवश्यक संसाधने

x x x x x